

ANALÝZA VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ VYBRANÝCH CHRÁNĚNÝCH BYDLENÍ V MORAVSKOSLEZSKÉM KRAJI

1

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Obsah

1. Úvod	3
2. Použité metody a vlastní průběh analýzy.....	4
2.1 Použité metody	4
2.2 Vlastní průběh analýzy	5
3. Přehled vybraných chráněných bydlení v Moravskosleském kraji	6
4. Jednotlivé analýzy vnějšího prostředí vybraných chráněných bydlení.....	7
4.1 Chráněné bydlení Pod Hůrkou	8
4.2 Chráněné bydlení Vlaštovičky.....	14
4.3 Chráněné bydlení ARCHA Nový Jičín	20
4.4 Chráněné bydlení SANTÉ	26
4.5 Chráněné bydlení Thomayerova	32
4.6 Chráněné bydlení Slunečný domov.....	37
5. Závěrem - faktory ovlivňující zapojení lidí se zdravotním postižením do místní komunity (společná zjištění)	44
Seznam příloh	46

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

1. Úvod

V rámci analýzy byly mapovány možnosti komunity podpořit zapojení obyvatel vybraných chráněných bydlení do „dění v komunitě“ s cílem je nejen akceptovat – „bydlí zde“, ale umožnit jim se do života v komunitě s potřebnou podporou zapojit.

Tato analýza by měla být efektivním nástrojem pro plánování rozvoje v této oblasti a může být praktickým průvodcem pro jednotlivé komunity (města, obce).

Abychom mohli v předložené analýze naplnit zadání, bylo nezbytné formulovat základní podmínky, které je třeba naplnit, aby lidé se zdravotním postižením, kteří žili dlouhá léta izolovaně v ústavních zařízeních, mohli žít jako každý jiný člověk, tedy „normální život se všemi jeho radostmi, ale také úskalími“.

Základní podmínky běžného života lidí se zdravotním postižením jsou:

- **dostupné veřejné služby** - bez architektonických bariér a finančně a místně dostupné
- **dostupné návazné sociální služby** - především v oblasti podpory pracovních aktivit (sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace, sociálně aktivizační služby, denní stacionáře atd.), které lidem s postižením umožní trávit aktivní část dne mimo bydlení

Cílem předkládaného dokumentu je analýza šesti pobytových sociálních služeb – chráněných bydlení pro lidi se zdravotním postižením. Pro každé z těchto zařízení byla vypracována individuální analýza vnějšího prostředí. Informace získané prostřednictvím jednotlivých analýz nám daly přehled o tom, jaké **příležitosti** pro zapojení se do „normálního“ života vlastně lidé ve vybraných chráněných bydleních mají. Při analýze jsme mapovali dostupné veřejné a návazné sociální služby v kruzích okolo vybraného chráněného bydlení vždy do 1 km, 5 km a 20 km. V grafickém znázornění výstupů mapování tzv. „kruhu“, který je součástí každé analýzy vnějšího prostředí, jsme zaznamenávali vždy první výskyt služby (veřejné i sociální).

Při mapování příležitostí jsme vycházeli z tzv. **principu normality**, který poukazuje na fakt, že lidé s postižením mají stejná práva na život v běžné společnosti. B.Nirje (DÖRNER, K., PLOG.,U.: Bláznit je lidské. Praha: Grada, 1999).

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

2. Použité metody a vlastní průběh analýzy

Analýza popisu vnějšího prostředí okolo vybraných chráněných bydlení (dále jen „CHB“) je rozdělena na kvantitativní a kvalitativní část. Cílem analýzy je zjištění vybavenosti a možností vnějšího prostředí vybraných CHB. Informace získané prostřednictvím kvantitativních i kvalitativních metod výzkumu interpretujeme prostřednictvím tzv. smíšeného výzkumu, který nám nabízí více pohledů na vnější prostředí. Smíšený výzkum umožňuje individuální přístup ke každému CHB a jeho prostředí, kdy získaná data budou zasazena do kontextu specifických podmínek jednotlivých lokalit a popsána v kontextu cílové skupiny vybraných CHB.

2.1 Použité metody

Metody využívané v kvantitativní části analýzy:

- **strukturované pozorování**
- **statistická analýza**
- **demografická analýza**

Metody využívané v kvalitativní části analýzy:

- **anketa** (veřejnost)
- **nestandardizované rozhovory** (obyvatelé vybraných CHB)
- **zúčastněné pozorování** (analytik, doplnění informací o místní komunitě)

Anketa byla provedena s pěti zjišťovacími otázkami s cílem zjištění spokojenosti s vybavením dané lokality veřejnými službami, jejich dostupnosti a využívání a co v dané lokalitě chybí. Anketa byla provedena ve vzdálenosti 2 km od předmětného zařízení. Bylo dotázáno 20 osob, které zde žijí nebo pracují. V místech s nízkým počtem obyvatel byl počet dotázaných osob adekvátně snížen. Struktura dotazovaného vzorku osob je podobná struktuře lidí, kteří žijí v daném zařízení. Osloveni byli rodinní příslušníci pracovníků zařízení, prodavačky v místních obchodech, sousedé a lidé vyskytující se v okolí chráněného bydlení.

Nestandardizovaný rozhovor probíhal se třemi až pěti obyvateli chráněného bydlení, kdy obyvatelé se volně vyjadřovali k jednotlivým oblastem analýzy.

Zdroje získaných informací

Hlavními informačními zdroji analýzy jsou **veřejně dostupné webové stránky, výstupy z provedených anket, výstupy z nestandardizovaných rozhovorů s obyvateli CHB a pracovníky a z výstupů z pozorování**. Podpůrné informace o obyvatelích CHB zaslali sociální pracovníci jednotlivých chráněných bydlení.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Mezi nejvíce využívanými webovými stránkami byly stránky Českého statistického úřadu, Úřadu práce České republiky, Registru sociálních služeb, důležitým zdrojem informací byly také webové stránky jednotlivých obcí a chráněných bydlení.

2.2 Vlastní průběh analýzy

Analytik, který sbíral data pro zpracování analýzy vnějšího prostředí vybraných CHB, pracoval v několika fázích. Studoval veřejně dostupné informace (webové stránky) a prováděl šetření v místě vybraného CHB. Následně byly všechny podklady zpracovány, zanalyzovány a byly vytvořeny jednotlivé analýzy vnějšího prostředí, které dále popisujeme. Přehledně průběh analýzy znázorňuje obrázek 1.

5

Obrázek 1 Průběh analýzy

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

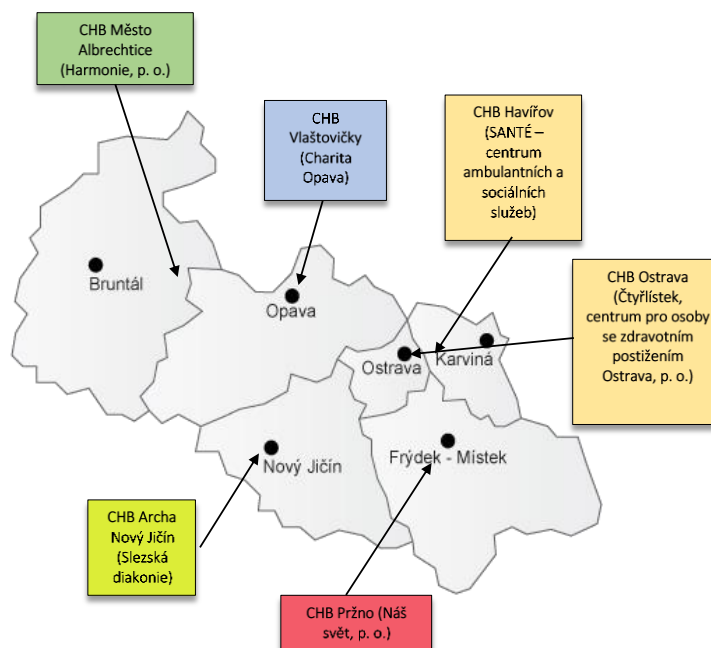
3. Přehled vybraných chráněných bydlení v Moravskoslezském kraji

Analýzy vnějšího prostředí byly zpracovány pro šest vybraných CHB v Moravskoslezském kraji. Jejich přehled uvádí tabulka 1.

Tabulka 1 Přehled vybraných chráněných bydlení

Chráněné bydlení	Poskytovatel (organizace)
CHB Pod Hůrkou 26, Město Albrechtice	Harmonie, p. o.
CHB Vlašovičky, Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené, Marie Dolanské 19, Opava	Charita Opava
CHB Archa Nový Jičín, Beskydská 142, Nový Jičín	Slezská diakonie
CHB Santé, Nerudova 351/12, Havířov	Santé - centrum ambulancí a pobytových sociálních služeb, p. o.
CHB Thomayerova, Thomayerova 11/1338, Ostrava	Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, p. o.
CHB Slunečný domov, Pržno 239, Pržno	Náš svět, p. o.

Obrázek 2 Mapa vybraných CHB v Moravskoslezském kraji

4. Jednotlivé analýzy vnějšího prostředí vybraných chráněných bydlení

Každá analýza vnějšího prostředí vybraného chráněného bydlení zahrnuje tyto informace:

- Základní informace o chráněném bydlení (adresa, číslo registrace, fotografie)
- Vybrané demografické údaje o obyvatelích CHB a města, kde se nachází
- Informace k vybavenosti službami v okolí CHB
 - dostupnost veřejných služeb
 - pracovní příležitosti
 - dopravní dostupnost
 - dostupnost návazných sociálních služeb
 - informace o procesu komunitního plánování
- Návrhová část (příklady dobré praxe, příležitosti pro změnu)

7

Při zpracování **návrhové části** vycházíme z popsaných příležitostí obyvatel vybraného CHB zapojit se do běžného života s využitím dostupných veřejných služeb a návazných sociálních služeb jak v oblasti bydlení, tak v oblasti „práce“. Sledujeme strukturu stávajících obyvatel vybraného CHB, která je určující pro vybavenost komunity službami (veřejnými a návaznými sociálními), tak aby byly pro obyvatele dostupné po všech stránkách – jak architektonicky, tak také finančně. Možnost využívat dostupné služby v komunitě je určující pro kvalitu života obyvatel CHB.

Vzhledem k rozsáhlosti jednotlivých analýz je součástí tohoto dokumentu také několik **příloh**, které detailněji znázorňují výstupy z jednotlivých analýz. Každá příloha obsahuje detailnější informace získané v průběhu analýzy k danému CHB. U každého CHB je v příloze přiložen popis dostupných veřejných a sociálních služeb v okolí vybraného CHB, výstupy z ankety a grafické znázornění dostupných zdrojů v okolí vybraného CHB – tzv. kruh.

Níže uvádíme jednotlivé analýzy vnějšího prostředí těchto vybraných CHB:

1. CHB Pod Hůrkou – Harmonie, p. o.
2. CHB Vlaštovičky – Charita Opava
3. CHB Archa Nový Jičín – Slezská diakonie
4. CHB Santé – Centrum ambulantních a pobytových sociálních služeb, p. o.
5. CHB Thomayerova - Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, p. o.
6. CHB Slunečný domov – Náš svět, p. o.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

4.1 Chráněné bydlení Pod Hůrkou

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Adresa:
Pod Hůrkou 755/28, 751/20, 752/22, 754/26
Město Albrechtice

Číslo registrace:
6519577

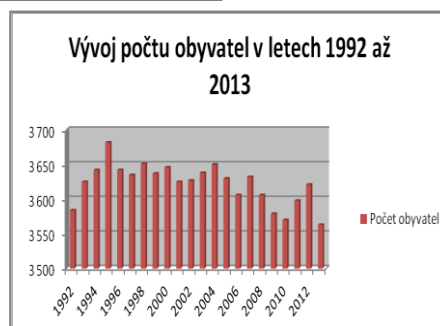
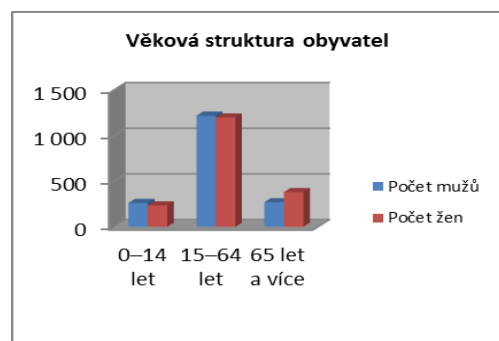

8

VYBRANÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE O OBYVATELÍCH MĚSTA ALBRECHTIC A ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OBYVATELÍCH CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ POD HŮRKOU

Město Albrechtice a její obyvatelé

Město Albrechtice se nachází v Moravskoslezském kraji, v okrese Bruntál a je vzdáleno 13 kilometrů od Krnova.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

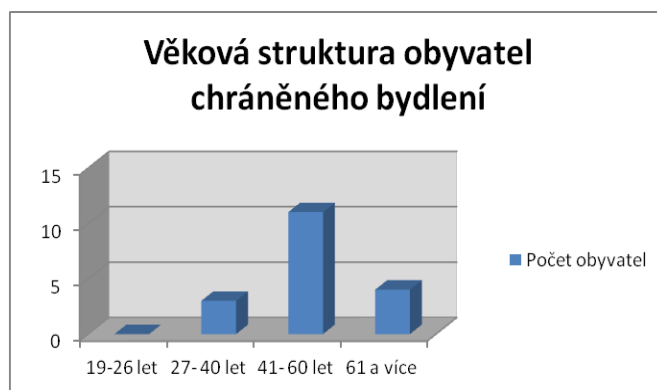
Počet obyvatel¹ má ve Městě Albrechtice nepravidelně klesající tendenci, na konci roku 2013 zde žilo celkem 3 563 obyvatel. Ve městě žije většinový podíl obyvatel v produktivním věku.

Nezaměstnanost v prosinci 2014 ²				
Město Albrechtice	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Obyvatelstvo 15-64 let	Podíl nezaměstnaných uchazečů	Volná pracovní místa
	231	2416	9,60%	3

Chráněné bydlení a jeho obyvatelé

Chráněné bydlení je provozováno v pěti samostatných rodinných domech se zahradou. Domy jsou vystavěny v běžné zástavbě v klidné části obce a jsou umístěny nedaleko od sebe.

Dle registru sociálních služeb je kapacita chráněných bydlení celkem 20 osob. Obyvatelé jsou ubytováni v jednodůžkových a dvoudůžkových pokojích. Žádný z rodinných domů není bezbariérový.

Cílovou skupinou chráněného bydlení jsou **dospělí lidé s mentálním a vícenásobným postižením**. Služba není určena lidem, kteří potřebují zvýšenou péči a podporu při všech činnostech běžného života, lidem s přidruženou poruchou autistického spektra a lidem

s mentálním a vícenásobným postižením, u kterých je prioritní duševní onemocnění. Vzhledem k umístění služby není bydlení vhodné pro osoby s pohybovým omezením. Všichni současní obyvatelé chráněného bydlení jsou dospělé osoby s mentálním postižením, žádný z nich není upoután na invalidní vozík. Dva obyvatelé mají obtíže v komunikaci, osm obyvatel potřebuje při pochůzkách mimo bydlení doprovod. Důvodem nutnosti doprovodu je špatná orientace a nevládnutí pravidel silničního provozu. Pět obyvatel chráněného bydlení dochází na nákupy zcela samostatně.

¹ Zdroj dat: ČSÚ http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm a <http://vdb.czso.cz/vdbvo/>

² Zdroj: Úřad práce ČR, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

Nikdo z obyvatel si v současné době nedoplňuje vzdělání, v oblasti návazných sociálních služeb 12 obyvatel navštěvuje sociálně terapeutické dílny přímo ve Městě Albrechticích, 3 obyvatelé navštěvují sociální rehabilitaci RÚT v Krnově a 2 obyvatelé docházejí do sociálně terapeutických dílen Effatha v Krnově. Pracovnice CHB uvedla, že 1 z obyvatelů hraje rekreačně stolní tenis a 2 obyvatelé hrají fotbal. 2 obyvatelé využívají výtvarný kroužek, na ten docházejí do Umělecké školy v místě. 3 obyvatelé si pravidelně chodí půjčovat knihy do knihovny. Žádný z obyvatel chráněného bydlení není v současnosti zaměstnán.

INFORMACE K VYBAVENOSTI SLUŽBAMI V OKOLÍ CHRÁNĚNÉHO BYDLNÍ

10

V rámci zjišťování informací k vybavenosti veřejnými službami v okolí CHB Pod Hůrkou, Harmonie, p. o. ve Městě Albrechticích byla provedena anketa a byly použity metody uvedené v kapitole 2.1.

Ankety se zúčastnilo celkem šest žen a čtrnáct mužů, přičemž dotázány byly ženy ve věku 19 -26 let (1), od 27-40 let (3), ve věku 41 – 60 let (2). Dotázání muži byli ve věku od 0-18 let (1), od 19-26 let (2), od 27-40 let (5), od 41 – 60 let (4) a jeden muž nad 61 let.

S ohledem na rozsáhlost zjištěných informací uvádíme nejdůležitější zjištění. Detailní výstupy jsou uvedeny v příloze č. 1.

Výstupy

- **Dostupnost veřejných služeb**

Při popisu veřejných služeb vycházíme z volně dostupných informací o Městě Albrechticích a jeho okolí do vzdálenosti 20 km.

Ze všech sledovaných dostupných zdrojů vyplývá, že vybavenost veřejnými službami je ve Městě Albrechticích zajištěna standartně, odpovídá velikosti obce a počtu obyvatel. Přímo v obci mají obyvatelé možnost zajistit si běžné nákupy (potraviny a drogerii), za většími nákupy je nezbytné cestovat do 13 km vzdáleného Krnova. Obyvatelé CHB cestují převážně s doprovodem veřejnou dopravou (autobusem, vlakem). Složitější situace je v oblasti zdravotnicví, kdy obyvatelé CHB cestují za odbornými lékaři opět s doprovodem pracovníka převážně do Krnova (psychiatr, zubař, neurolog), Bruntálu (psychiatr) nebo až do Opavy (zubař). Svízelnou situaci (malá kapacita místního zubaře) potvrdili i obyvatelé obce. Podrobný popis dostupných veřejných služeb je součástí přílohy č. 1.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

- **Pracovní příležitosti**

Možnost pracovního uplatnění lidí se změněnou pracovní schopností je ve městě značně omezená. Chráněná pracovní místa zde dle slov pracovníků i obyvatel CHB nejsou. Dle informací Moravskosleského kraje³ působí v oblasti tři chráněné dílny. Pracovní příležitosti pro obyvatele CHB se nabízejí aktuálně pouze v sociální firmě Chrupa, která dlouhodobě nové zaměstnance nepřijímá. Na webových stránkách úřadu práce v Krnově je možné vyhledávat volná pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením, nevidomé osoby a také pro osoby vyžadující bezbariérový přístup⁴. Pro osoby se zdravotním postižením je k dispozici celkem pět nabídek práce k 8. 3. 2015. Žádný z obyvatel chráněného bydlení není v současnosti zaměstnán.

- **Dopravní dostupnost**

Občané města mohou využívat železniční i autobusovou dopravu. Přímo ve městě se nachází jedna vlaková stanice a dvě autobusové zastávky. Železniční doprava do města nabízí dostatečný počet spojů nabízejících také vůz vhodný pro přepravu cestujících na vozíku. Autobusová doprava vhodné vozy téměř nenabízí. Přímo v místě není provozována taxislužba, nejbližší je k dispozici v nedalekém Krnově. Obyvatelé chráněného bydlení nejčastěji využívají autobusová spojení, kdy v průměru dojíždějí 2x týdně a to zejména do návazných sociálních služeb v Krnově. Jeden z obyvatelů nyní dojíždí 1x týdně do Ostravy na odborný kurz. Celkem třináct obyvatel využívá veřejnou dopravu zcela samostatně.

- **Dostupnost návazných sociálních služeb**

Návazné sociální služby vhodné a potřebné pro obyvatele sledovaného CHB (cílovou skupinu služby) jsou podrobně popsány v příloze č. 1. Zajímali jsme se o existenci a dostupnost návazných služeb v místě, tedy ve Městě Albrechticích, a pak až do sledované vzdálenosti 20 km. Zaměřili jsme se především na sociální služby, které připravují lidi se zdravotním postižením na „práci“, případně jim umožní trávit čas mimo bydlení tím, že získávají základní pracovní dovednosti a návyky, tedy mají příležitost trávit část dne „v práci“, byť se jedná pouze o přípravu na ni.

Přímo v místě mají obyvatele CHB a lidé se zdravotním postižením možnost využívat sociálně terapeutickou dílnu. Ze šetření je zřejmé, že její kapacita, je vzhledem k zájmu a počtu osob se zdravotním postižením, kteří zde bydlí, zcela zaplněna. Další sociálně terapeutická dílna je pak v Osoblaze (22 km) a v Krnově (13 km). Obyvatelé CHB mají možnost využívat také služby sociální rehabilitace v Krnově, za službou převážně samostatně dojíždějí.

³ Zdroj: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/prehled-chranenych-dilen-v-moravskoslezskem-kraji-10250/>

⁴ Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/upcr/kp/msk/kop/krnov/vm>

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Návaznou službu na chráněné bydlení je podpora samostatného bydlení. Slezská diakonie, která tuto službu poskytuje, sídlí v Krnově. V případě, že obyvatel CHB chce odejít bydlet do svého bytu a využívat asistenta bydlení, odchází vždy bydlet do Krnova. V Městě Albrechticích tato služba aktuálně poskytována není.

Aktuální využívání návazných sociálních služeb obyvateli CHB - 12 obyvatel bydlení navštěvuje sociálně terapeutické dílny přímo ve Městě Albrechticích, 3 obyvatelé navštěvují sociální rehabilitaci RÚT v Krnově a 2 obyvatelé docházejí do sociálně terapeutických dílen Effatha v Krnově.

- **Informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb v Městě Albrechticích**

Město Albrechtice komunitně plánuje od roku 2008, přičemž do procesu plánování je zapojeno dalších 9 obcí správního obvodu. Albrechticko má zpracován dokument **1. Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Albrechticka na období 2012 – 2016**, který prošel v květnu 2014 aktualizací. Sociálními službami pro lidi s postižením se zabývá pracovní skupina Senioři, osoby se zdravotním postižením a osoby pečující o osobu blízkou. Velice pozitivně lze hodnotit, že se Harmonie, p. o. aktivně účastní procesu komunitního plánování na Albrechticku. Harmonie, p. o. poskytuje jako jediný subjekt v Městě Albrechtice sociální služby pro lidi s mentálním postižením, a to chráněné bydlení a také sociálně terapeutickou dílnu. Z Cíle 2 zmíněného střednědobého plánu vyplývá, že prioritou je udržení provozu těchto dvou služeb i v dalších letech.

NÁVRHOVÁ ČÁST

Naše úvahy a návrhy určuje především fakt, jací lidé využívají službu chráněné bydlení Pod Hůrkou ve Městě Albrechticích. Z výše popsaného vyplývá, že se jedná o muže i ženy převážně v aktivním věku, 4 z nich můžeme zařadit jako seniory. Dále je nezbytné zohlednit určité specifické potřeby, které určují vybavenost místní komunity – jedná se o lidi se zdravotním postižením, kteří kromě toho, že potřebují podporu v oblastech běžného života, jsou řazeni do nízkopříjmové kategorie obyvatelstva. Situaci v lokalitě jsme zkoumali až do vzdálenosti 20 km v tak zvaných kruzích, které určují vzdálenost od místa poskytování služby, vybraného chráněného bydlení, viz příloha č. 1.

Můžeme tedy pracovat se dvěma základními skupinami obyvatel CHB - dospělí lidé v aktivním věku a senioři.

Oblasti běžného života, tak jsme je pozorovali a zkoumali aneb, **co je běžné pro život člověka v aktivním věku:**

- pracovní příležitosti

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

- dopravní dostupnost
- dostupnost veřejných služeb
- dostupnost návazných sociálních služeb
- příležitosti aktivně trávit volný čas

Zjištěné příklady dobré praxe

Zajištění návazných sociálních služeb je ve sledované oblasti dostatečné. Obyvatelé CHB mají příležitost docházet do sociálně terapeutické dílny Harmonie přímo v místě, případně dojíždět do sociálně terapeutické dílny Slezské diakonie v Krnově. Obyvatelé, kteří se připravují na práci, či potřebují získat další pracovní dovednosti a návyky, mají příležitost využívat sociální rehabilitaci Slezské diakonie v Krnově, její kapacita je omezená, poptávce obyvatel sledovaného CHB odpovídá.

Sledované příležitosti pro změnu

Vzhledem k celkovému počtu obyvatel v Městě Albrechticích (3500 obyvatel v roce 2013) **zde žije poměrně velké procento lidí se zdravotním postižením**. Jedná se o historický fakt, kdy se v blízkém okolí nacházely dva velké ústavy sociální péče (Hošťálkovy ÚSP pro ženy a Jindřichov ÚSP pro muže). Právě z těchto ústavů, které od roku 2002 procházejí procesem transformace pobytových sociálních služeb, přišli současní obyvatelé chráněného bydlení. Je pro ně důležité, že na Albrechticku strávili velkou část života a měli příležitost v místě zůstat bydlet.

Vzhledem k tomu, že v současné době není nikdo z obyvatel vybraného CHB upoután na invalidní vozík, věnovali jsme bezbariérovosti prostor veřejných a návazných sociálních služeb pouze okrajově. Přesto je nezbytné konstatovat, že **bezbariérový přístup není v místních institucích běžný**. Sledované chráněné bydlení Pod Hůrkou a především pak sociálně terapeutická dílna, kterou obyvatelé navštěvují jako jedinou možnou „pracovní příležitost“ jsou umístěny na kopci, který je pro člověka na vozíku téměř nedostupný. Velká „**koncentrace**“ lidí s **postižením**, kteří zde bydlí, zásadně ovlivňuje jejich přijetí lidmi v obci a projevuje se nejen v nedostatku dobrovolníků pro službu. Tento fakt předpokládá cílenou a systematickou práci s komunitou v duchu bourání bariér. Zde vidíme příležitost pro „komunitní projekty“, významné téma pro komunitní plánování v obci.

Z ankety s místními obyvateli, z rozhovorů s obyvateli chráněného bydlení, s pracovníky a z pozorování vyplynulo, že obec je dostatečně vybavena veřejnými službami s výjimkou služeb pro lidi, kteří potřebují služby odborných lékařů. Za těmi musí obyvatelé CHB dojíždět do 13 km vzdáleného Krnova. Obyvatelé CHB jsou nuceni dojíždět také k zubaři (Krnov a Opava). Lékař, který zde působí, má plnou kapacitu. Ve sledované oblasti **chybí pracovní příležitosti pro lidi se změněnou pracovní schopností**. Nejbližší a jediná firma, která tyto lidi zaměstnává, je v Krnově a dlouhodobě nové zaměstnance nepřijímá.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

4.2 Chráněné bydlení Vlašovičky

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Adresa:
Marie Dolanské 13/19
Vlašovičky, 746 01 Opava 1

Číslo registrace:
8272919

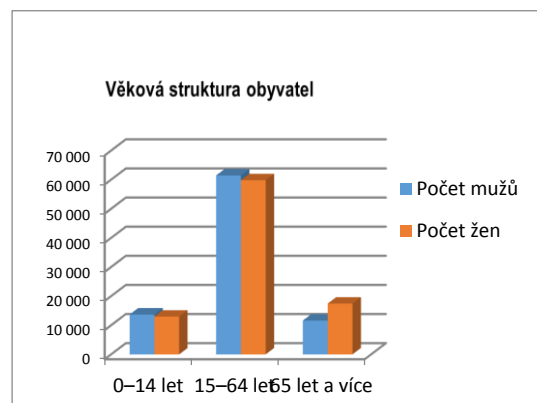
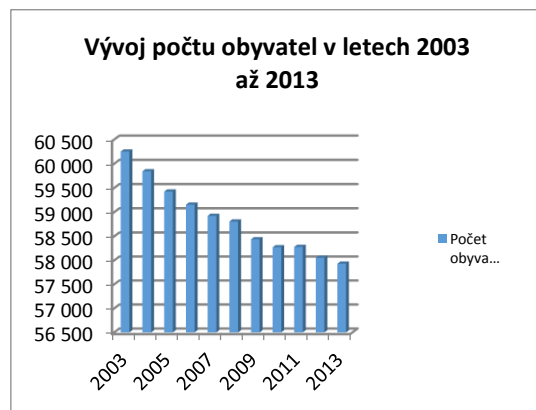

14

VYBRANÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE O OBYVATELÍCH VLAŠTOVIČEK A ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OBYVATELÍCH CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ VE VLAŠTOVIČKÁCH

Vlašovičky a její obyvatelé

Vlašovičky jsou městskou částí statutárního města Opavy. Tvoří ji moravská vesnice Vlašovičky a slezská vesnice Jakartovice, které mají samostatná katastrální území a jejichž zástavba i nadále tvoří dva samostatné urbanistické celky.

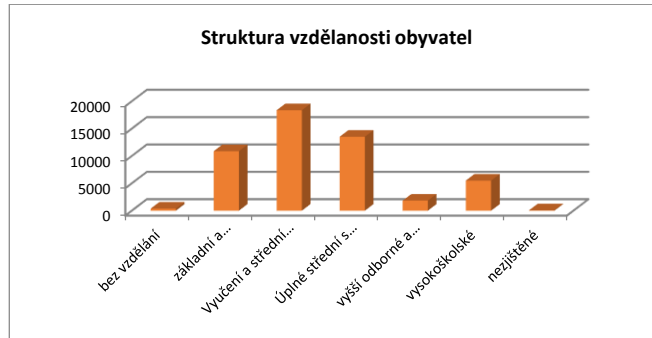
JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

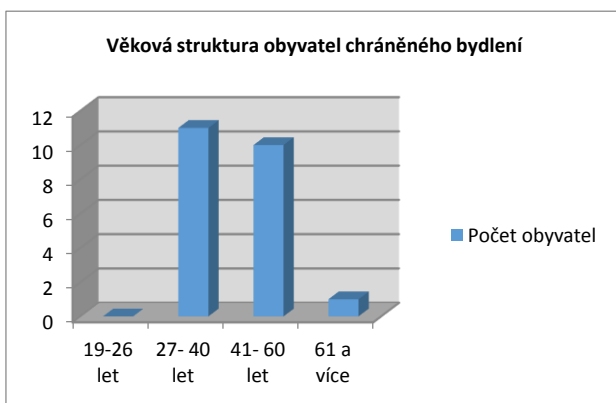
Číslo účtu: 2100431966/2010

Graf „Vývoj počtu obyvatel v letech 2003 až 2013“ zobrazuje údaje týkající se města Opavy, a to včetně všech jeho částí. Z uvedených dat je zřejmé, že město pociťuje v posledních deseti letech pravidelný úbytek obyvatel. Úbytek je způsoben zejména stěhováním obyvatel do větších měst. Na konci roku 2013 žilo v Opavě celkem 57.931, v městské části Vlaštovičky žilo 371 obyvatel k datu 31. 12. 2011. V obci žije většinový podíl obyvatel v produktivním věku. Poměr žen a mužů zde žijících je vyvážený.

Nezaměstnanost v prosinci 2014 ⁵				
Okres	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Obyvatelstvo 15-64 let	Podíl nezaměstnaných uchazečů	Volná pracovní místa
Opava	10 204	120 052	8,50%	481

Chráněné bydlení a jeho obyvatelé

Služba CHB je poskytována v Domě sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlaštovičkách, v bytě na Olomoucké ulici č. 67 a v bytě U Trojice 7 v Opavě. Budova byla dříve využívána jako klášter.

Dle registru sociálních služeb je kapacita chráněného bydlení 22 osob. Cílovou skupinou jsou lidé se zrakovým

⁵ Zdroj dat: Úřad práce ČR, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

či mentálním postižením od 18 do 80 let. Služba není určena lidem, kteří potřebují nepřetržitou lékařskou péči. Dle informací sociální pracovnice, využívá službu v současnosti celkem 20 obyvatel. Z toho 10 obyvatel je ve věku 27- 40 let, 9 obyvatel ve věku 41- 60 let a 1 obyvatel ve věku vyšším než 61 let. Službu v chráněném bydlení v současnosti využívá 9 žen a 11 mužů. V současnosti zde žijí 3 obyvatelé s mentálním postižením, 2 obyvatelé s duševním onemocněním a 17 obyvatel je nevidomých.

3 obyvatelé CHB si obstarávají své potřeby mimo službu zcela samostatně. Zbylí obyvatelé potřebují doprovod pracovníků. Nikdo z obyvatelů si v současné době nedoplňuje vzdělání. 1 obyvatel využívá návaznou službu sociálně terapeutické dílny Marianum, 3 obyvatelé navštěvují sociální rehabilitaci Fokus v Opavě, 4 obyvatelé navštěvují sociální rehabilitaci Kafira v Opavě. Při popisu dostupných veřejných a návazných sociálních služeb jsme se věnovali pouze **Domu sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlastovičkách, kde bydlí aktuálně 20 obyvatel.**

INFORMACE K VYBAVENOSTI SLUŽBAMI V OKOLÍ CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

V rámci zjišťování informací k vybavenosti veřejnými službami v okolí Chráněného bydlení **Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlastovičkách** byla provedena anketa a byly použity metody uvedené v kapitole 2.1.

Ankety se zúčastnilo celkem jedenáct žen a tři muži, přičemž dotázány byly ženy ve věku 19 - 26 let (4), od 27 - 40 let (2), ve věku od 41 – 60 let (5). Dotázání muži byli ve věku od 27 – 40 let (1), ve věku od 41 -60 (1) a jeden muž nad 61 let.

S ohledem na rozsáhlost zjištěných informací uvádíme nejdůležitější zjištění. Detailní výstupy jsou uvedeny v **příloze č. 2.**

Výstupy

- **Dostupnost veřejných služeb**

Ze všech zkoumaných zdrojů je zřejmé, že přímo v místě, v obci Vlastovičky, **není možné zakoupit ani základní potraviny.** Nejbližší nákupní možností je tak supermarket Terno, kde je od chráněného bydlení vzdálen 3 kilometry. **Z rozhovorů s obyvateli chráněného bydlení** vyplynulo, že v případě potřeby nákupu využijí městskou autobusovou linku, která je dopraví přímo na náměstí v Opavě. To, že v obci schází možnost zakoupit základní potraviny popsalo také 70 % účastníků ankety. Za běžným nákupem cestují většinou autem, případně pak veřejnou dopravou. Většina veřejných služeb, které obyvatelé CHB využívají je dostupná do vzdálenosti

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

5 km. 3 obyvatelé CHB využívají veřejnou dopravu samostatně, ostatní obyvatelé jsou odkázáni na doprovod pracovníka.

- **Pracovní příležitosti**

Dle informací Moravskoslezského kraje⁶ působí v Opavě několik chráněných dílen, na webových stránkách úřadu práce v Opavě je možné vyhledávat volná pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením, slabozraké či nevidomé osoby a také pro osoby vyžadující bezbariérový přístup⁷. Pro osoby se zdravotním postižením je k dispozici celkem dvacet nabídek práce k 9. 3. 2015. Pro nevidomé vede Úřad práce pět pracovník nabídek k témuž datu.⁸ Z popsaných dostupných zdrojů bylo zjištěno, že 5 obyvatel chráněného bydlení je zaměstnáno, z toho 1 z nich na volném pracovním trhu. Ostatní obyvatelé jsou zaměstnáni v rámci chráněných pracovních míst. 3 obyvatelé pracují v chráněné dílně ve Vlastovičkách a 1 obyvatel ve chráněné dílně Jaktař.

- **Dopravní dostupnost**

Ve Vlastovičkách je zajištěná městská hromadná doprava, kterou pravidelně využívají obyvatelé chráněného bydlení. Autobusový spoj k zastávce „Divadlo“ jezdí téměř každou hodinu, autobusy na této lince jezdí s bezbariérově přístupným vozidlem. Zastávka „Divadlo“ je dopravcem označena jako bezbariérová, **zastávka „Vlastovičky“ však nikoliv**. Meziměstská doprava již pro občany není tolik příznivá, železniční doprava je k dispozici z blízké Opavy. Meziměstské autobusové spoje často přímo ve Vlastovičkách nezastavují a občané musí při svých cestách využít zastávky v Opavě.

- **Dostupnost návazných sociálních služeb**

Z popsaných zdrojů bylo zjištěno a při šetření v místě ověřeno, že ve sledované oblasti jsou dostatečně zajištěny návazné sociální služby pro všechny cílové skupiny, které jsou ve vybraném CHB zastoupeny. Podrobný popis všech dostupných a obyvateli CHB využívaných návazných služeb je součástí přílohy č. 2. Dostupné veřejné služby i návazné sociální služby jsou zakresleny také v tzv. „kruhu“, který je součástí přílohy č. 2.

⁶ Zdroj: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/prehled-chronenych-dilen-v-moravskoslezskem-kraji-10250/>

⁷ Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/>

⁸ Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/>

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

- Informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb v Opavě

Chráněné bydlení ve Vlaštovičkách se účastní procesu komunitního plánování v Opavě. Opava má v pořadí již 3. plán - **Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb na období 2014 – 2016**. Opatření zaměřená na cílovou skupinu lidí s postižením řeší v Cíli 3.1 několik zásadních opatření, jako např. rozšíření kapacity podpory samostatného bydlení nebo chráněného bydlení (Opatření 3.1.3 a 3.1.4). Dále jsou zde opatření zaměřená na stabilizaci služeb – sociální rehabilitace, denního stacionáře či osobní asistence. Komunitní plán Opavy řeší také uplatnění osob s postižením na trhu práce, a to v Opatření 3.2.1 Podpora chráněného zaměstnávání či 3.2.2 Začleňování osob s postižením na trh práce. Pozornost je věnována také odstraňování bariér (Cíl 3.3).

NÁVRHOVÁ ČÁST

Při popisu dostupných veřejných a návazných sociálních služeb jsme se věnovali pouze popisu příležitostí pro obyvatele **Domu sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlaštovičkách**. Aktuálně (březen 2015) bydlí v CHB ve Vlaštovičkách 20 lidí. Pouze jeden z nich se blíží seniorskému věku, jedná se tedy převážně o lidi v aktivním věku, kdy je pro ně velmi důležité „mít práci“. Za významný považujeme také fakt, že většina obyvatel (18) je nevidomých.

Zjištěné příklady dobré praxe

Ze všech uvedených a výše popsaných zdrojů je zřejmé, že ve Vlaštovičkách a blízkém okolí jsou pro obyvatele CHB dostatečně zajištěné návazné sociální služby, včetně služeb podporujících zaměstnávání lidí se zdravotním znevýhodněním.

Díky poskytovateli služby CHB (Charita Opava), který zřizuje přímo v místě chráněná pracovní místa. 5 obyvatel chráněného bydlení je zaměstnáno, z toho 1 z nich na volném pracovním trhu. 3 obyvatelé pracují v chráněné dílně ve Vlaštovičkách a 1 obyvatel ve chráněné dílně Jaktař. 1 obyvatel využívá návaznou službu **sociálně terapeutické dílny Marianum**, 3 obyvatelé navštěvují **sociální rehabilitaci Fokus v Opavě**, 4 obyvatelé navštěvují **sociální rehabilitaci Kafira v Opavě**.

Obyvatelé a pracovníci služby CHB uvedli, že v období konce roku 2014 a začátku roku 2015 získali 3 dobrovolníky, kteří se věnují doprovodům obyvatel CHB mimo bydlení a mimo Vlaštovičky.

Sledované příležitosti pro změnu

Z výstupů šetření je zřejmé, že příležitosti zapojit obyvatele CHB do běžného života významně znesnadňuje především umístění služby.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Většina veřejných služeb a návazných sociálních služeb včetně možnosti účastnit se společenského života je limitováno využitím veřejné dopravy. Tento fakt popsali také účastníci ankety. 36 % z oslovených občanů je nespokojeno s dopravou ve Vlaštovičkách. Uvedli, že je velká proluka v dopravě především mezi 11:00 a 14:00 hod. Nedostatek spojů do nedaleké Opavy se jich citlivě dotýká také o víkendech a svátcích.

Pouze **3 obyvatelé CHB ve Vlaštovičkách si obstarávají své potřeby mimo službu zcela samostatně. Ostatní obyvatelé potřebují doprovod pracovníků.** Většina jich potřebuje při veškerých „cestách“ mimo domov doprovod. Městská část Vlaštovičky je od centra města Opava vzdálená asi 6 km. Dostupná je městskou hromadnou dopravou.

Významné, vzhledem k finančním možnostem obyvatel CHB, je také to, že každá cesta do Opavy stojí minimálně 13 Kč (cena jízdenky městské hromadné dopravy). Meziměstská doprava je dostupná pouze z Opavy. **Zastávka „Vlaštovičky“ není označená jako bezbariérová a nejezdí na ní nízkopodlažní autobusy.**

4.3 Chráněné bydlení ARCHA Nový Jičín

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Adresa:

Beskydská 142

Žilina, 741 01 Nový Jičín 1

Číslo registrace:

7185364

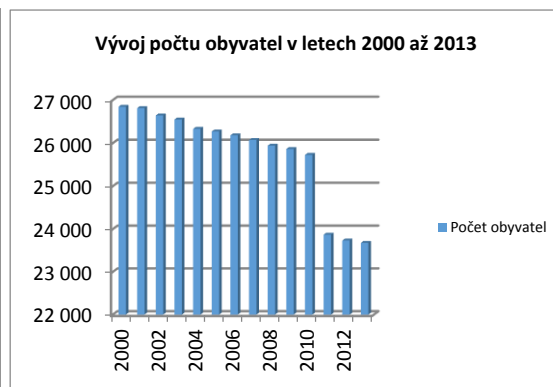
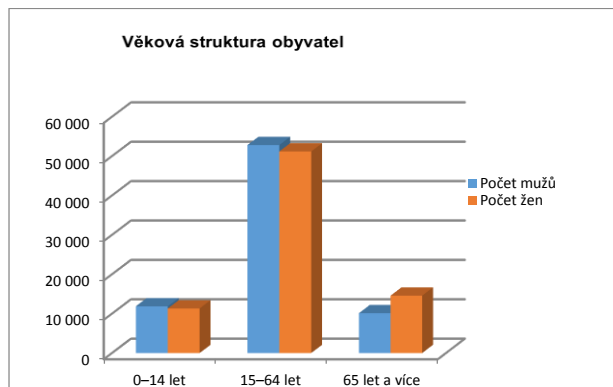

20

VYBRANÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE O OBYVATELÍCH NOVÉHO JIČÍNA A ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OBYVATELÍCH CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ ARCHA, BESKYDSKÁ

Nový Jičín a jeho obyvatelé

Nový Jičín je město v Moravskoslezském kraji, 34 kilometrů jihozápadně od Ostravy na řece Jičínce.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Graf⁹ „Vývoj počtu obyvatel v letech 2003 až 2013“ zobrazuje údaje týkající se města Nový Jičín, které zaznamenalo v roce 2011 vysoký úbytek obyvatelstva. Tento úbytek byl způsoben územní změnou, kdy se díky referendu stala Libhošť samostatnou obcí. V obci žije většinový podíl obyvatel v produktivním věku. Poměr žen a mužů zde žijících je vyvážený.

Nezaměstnanost v prosinci 2014 ¹⁰				
	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Obyvatelstvo 15-64 let	Podíl nezaměstnaných uchazečů	Volná pracovní místa
Nový Jičín	7 113	102 875	6,90%	1 016

Chráněné bydlení a jeho obyvatelé

Dle registru sociálních služeb je kapacita chráněného bydlení 15 osob, sociální pracovnice chráněného bydlení uvedla, že v současnosti využívá službu celkem 15 obyvatel. Z toho 1 obyvatel je ve věku 18- 26let, 1 obyvatel ve věku 27- 40 let, 11 obyvatel ve věku 41- 60 let, a 2 obyvatel ve věku vyšším než 61 let. Službu v chráněném bydlení v současnosti využívá 9 žen a 6 mužů.

⁹ Zdroj dat: ČSÚ

(http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM0040PU_OK&&kapitola_id=19)

¹⁰ Zdroj dat: Úřad práce ČR, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska (<https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>)

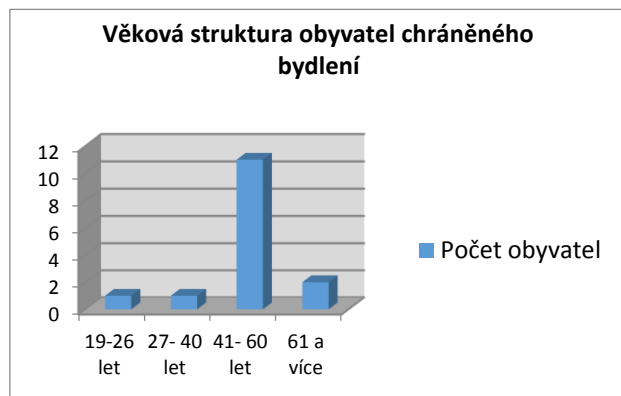
JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

V chráněném bydlení žije 13 obvatel s mentálním postižením, kdy 10 z nich má i přidružené duševní onemocnění, 2 obyvatelé jsou sluchově postižení, 3 obyvatelé jsou tělesně postižení, 2 obyvatelé využívají alternativní komunikaci.

Jeden z obyvatelů chráněného bydlení si v současné době doplňuje vzdělání na střední praktické škole v Novém Jičíně.

12 obyvatelů navštěvuje návazné sociální služby. 10 obyvatel CHB vyřizuje své běžné záležitosti samostatně, 5 potřebuje doprovod. Jedna obyvatelka využívá na delší vzdálenosti invalidní vozík. 2 obyvatelé chráněného bydlení jsou zaměstnaní, z toho jeden z nich na volném pracovním trhu.

INFORMACE K VYBAVENOSTI SLUŽBAMI V OKOLÍ CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

V rámci zjišťování informací k vybavenosti veřejnými službami v okolí Chráněného bydlení Slezské diakonie, ARCHA Nový Jičín byla provedena anketa a byly použity metody uvedené v kapitole 2.1.

V rámci anketního šetření oslovil analytik 10 občanů města Nový Jičín. Dalších 10 občanů oslovili pracovníci chráněného bydlení. V rámci ankety bylo celkem osloveno 20 občanů, kdy se jednalo o 16 žen a 4 muže.

S ohledem na rozsáhlost zjištěných informací uvádíme nejdůležitější zjištění. Detailní výstupy jsou uvedeny v příloze č. 3.

Výstupy

- Dostupnost veřejných služeb

Ze zjištění vyplývá, že sledovaná oblast je veřejnými službami dostatečně pokrytá (viz tzv. „kruh“, který je součástí přílohy č. 3). Ve vzdálenosti do 1 km od místa poskytování služby CHB se nachází prodejna základních potravin (700m). Z rozhovorů s obyvateli CHB bylo zjištěno, že využívají všechny dostupné nákupní možnosti ve městě, nejraději Hypermarket Tesco. K popsaným obchodním centrům se dopravují nejčastěji prostřednictvím linky MHD, kdy vystupují na autobusovém nádraží. Cena jízdenky pro obyvatelé chráněného bydlení, kteří

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

nemají průkazku ZTP či ZTP/P je 14,-Kč. Další možnost dopravy je taxi nebo auto zařízení. S nabídkou a dostupností veřejných služeb vyjádřili svou spokojenost také obyvatelé města. Široká nabídka je také v oblasti kulturu a sportu. Obyvatelé CHB o možnostech vědí, raději využijí nabídku sociálně terapeutické dílny (Effatha Slezská diakonie), která organizuje v jejich volném čase výlety.

- **Pracovní příležitosti**

Dle informací Moravskoslezského kraje¹¹ nepůsobí přímo v Novém Jičíně žádná chráněná dílna. V blízkém Šenově u Nového Jičína působí chráněná dílna **FULLCOM**, která se zabývá vedením účetní a hospodářské agendy, vedením mzdové evidence, daňovým poradenstvím, renovací tonerů, prodejem výpočetní a kancelářské techniky. Na webových stránkách úřadu práce v Novém Jičíně je možné vyhledávat volná pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením, slabozraké či nevidomé osoby a také pro osoby vyžadující bezbariérový přístup¹². Pro osoby se zdravotním postižením je k dispozici celkem dvanáct nabídek práce k 14. 3. 2015. Jeden z obyvatel chráněného bydlení popsal, že je zaměstnán na dohodu ve firmě Media-servis. Jeho úkolem je roznáška letáků, a to 2x týdně. Ostatní přítomní obyvatelé sdělili, že měli možnost zde také pracovat.

- **Dopravní dostupnost**

Občané města mohou využívat **bezbariérovou městskou hromadnou dopravu**, železniční i meziměstskou autobusovou dopravu. **Bezbariérovou městskou hromadnou dopravu** v Novém Jičíně zajišťuje firma Technické služby města Nový Jičín. Je provozováno 6 autobusových linek, z nichž linka č. 6 zajišťuje přepravu cestujících do Šenova u Nového Jičína a Kunína. Přímo ve městě se nachází dvě vlakové stanice a dostatečné množství autobusových zastávek. Železniční doprava do města nabízí dostatečný počet spojů nabízejících také vůz vhodný pro přepravu cestujících na vozíku, nástupní plocha ve stanici však bezbariérová není. Obyvatelé sledovaného CHB nejčastěji využívají linku MHD, která je dopraví na blízké autobusové nádraží. Cena za jízdenku je 14 Kč. CHB není přímo ve městě, autobus do města z blízkosti CHB jezdí cca jednou za hodinu.

- **Dostupnost návazných sociálních služeb**

Vzhledem k tomu, že ve sledovaném CHB žijí lidé v aktivním věku s menší a střední mírou potřeby podpory, zaměřili jsme se na návazné sociální služby, které vybaví lidi základními pracovními dovednostmi a umožní jim trávit část dne mimo bydlení, aktivně. V Novém Jičíně je poskytována služba CHB dvěma poskytovateli (Slezská diakonie, Zámek Nová Horka, p. o.).

¹¹ Zdroj: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/prehled-chronenych-dilen-v-moravskoslezskem-kraji-10250/>

¹² Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/>

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Obě výše uvedená bydlení využívají službu sociálně terapeutické dílny Slezské diakonie Effatha. V rámci komunitního plánování se aktuálně řeší chybějící služba podpory samostatného bydlení a sociální rehabilitace. Obyvatelé chráněného bydlení v rozhovorech uvedli, že navštěvují jedinou návaznou službu, a to sociálně terapeutické dílny přímo v Novém Jičíně.

- **Informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb v Novém Jičíně**

Nový Jičín plánuje sociální služby metodou komunitního plánování již od roku 2004. V současné době je v platnosti **Komunitní plán rozvoje sociálních služeb Nový Jičín na léta 2012 – 2015**. Lidmi s postižením se zabývá Pracovní skupina péče o hendikepované. Můžeme zmínit, že v Novém Jičíně chybí sociální služba podpora samostatného bydlení, což je rovněž výstup ze SWOT analýzy realizované při zpracování plánu. Proto je velice pozitivní, že v opatření 5.1 komunitního plánu je plánován vznik této terénní služby s kapacitou 6 osob. Dále je v Opatření 5.2 plánován vznik služby sociální rehabilitace, která by se orientovala na podporu zaměstnávání, s okamžitou kapacitou 3 osoby. Komunitní plán řeší také další témata ve vztahu k lidem s postižením – např. individuální nebo skupinovou dopravu či bezbariérovost.

NÁVRHOVÁ ČÁST

Zjištěné příklady dobré praxe

Z popsáných zjištění vyplývá, že město Nový Jičín nabízí dostatek příležitostí pro „běžný život“ lidí, kteří využívají služby sledovaného CHB. Vybavenost veřejnými službami, včetně těch, které podporují běžný život lidí se zdravotním postižením je zde dostatečná a to ve svých vyjádřeních potvrzují také obyvatelé chráněného bydlení. Oceňujeme, že způsob zajištění městské hromadné dopravy respektuje potřeby lidí se zdravotním postižením, je dostatečně vybavena nízkopodlažními vozy.

Bylo zjištěno, že obyvatelé sledovaného CHB mají dostatek příležitostí zvyšovat své kompetence v oblasti pracovních dovedností. Využívají nabídku sociálně terapeutické dílny Effatha Slezské diakonie, kapacita dílny je pro jejich potřeby dostatečná. Jak sami obyvatelé uvedli, mají také příležitost být zaměstnaní na volném trhu práce (aktuálně pracuje 1 obyvatel CHB).

Vlastníci průkazu ZTP mají možnost získat v kině a na některých kulturních a sportovních akcích slevu 50% z ceny lístku.

Sledované příležitosti pro změnu

Ve městě není v současné době dostupná služba podpory samostatného bydlení a sociální rehabilitace pro sledovanou cílovou skupinu. Aktuálně tuto situaci řeší **Komunitní plán rozvoje sociálních služeb Nový Jičín na léta 2012 – 2015**.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Z rozhovorů s obyvateli a s pracovníky CHB je možné dedukovat, že umístění CHB dál od centra města, kdy jsou odkázáni na využívání městské hromadné dopravy, přestože je pro ně dostatečně finančně i jinak dostupná, snižuje tento fakt výrazně motivaci dostupné služby v komunitě využít.

4.4 Chráněné bydlení SANTÉ

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Adresa:

Nerudova 351/12, 352/10

Pavlovova 584/4

Město, 736 01 Havířov 1

Číslo registrace:

9250237

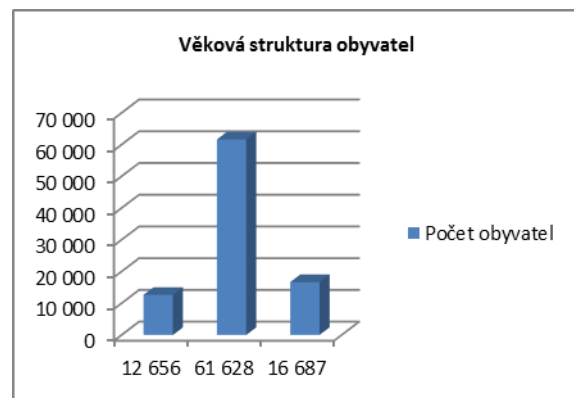
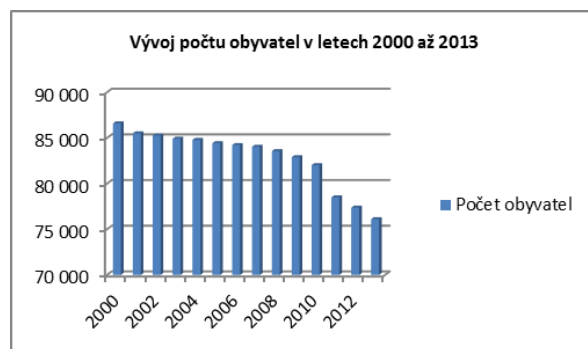

26

VYBRANÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE O OBYVATELÍCH HAVÍŘOVA A ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OBYVATELÍCH CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ SANTÉ, NERUDOVA

Město Havířov a jeho obyvatelé

Havířov je statutární město v těšínském Slezsku, v Moravskoslezském kraji, 11 km jihovýchodně od Ostravy na řece Lučině v ostravské aglomeraci. Havířov se nachází se na spojnici Ostravy a Českého Těšína. Havířov je největší město v Česku, které nikdy nebylo okresním ani krajským městem.

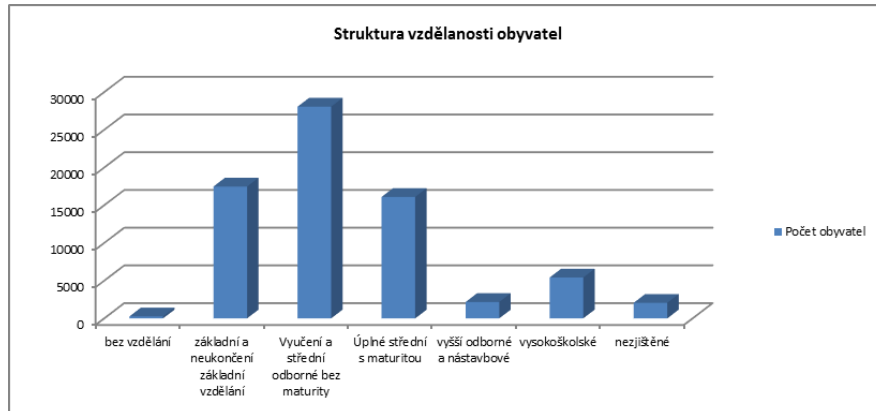
JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

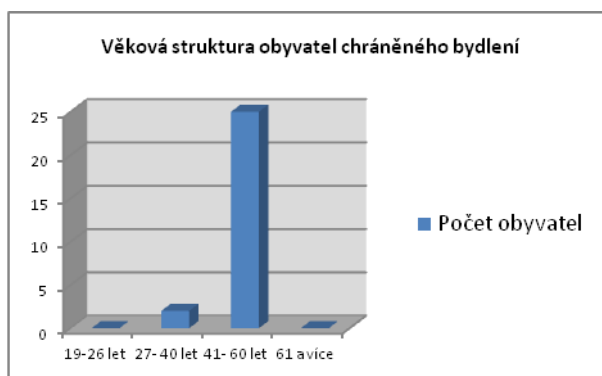
Číslo účtu: 2100431966/2010

Z uvedených dat je zřejmé, že město počítuje v posledních deseti letech pravidelný úbytek obyvatel¹³. V obci žije většinový podíl obyvatel v produktivním věku.

Nezaměstnanost v prosinci 2014 ¹⁴				
	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Obyvatelstvo 15- 64 let	Podíl nezaměstnaných uchazečů	Volná pracovní místa
Havířov	6 441	51 095	12,60%	200

Chráněné bydlení a jeho obyvatelé

Dle registru sociálních služeb je kapacita chráněného bydlení 27 osob. Osoby ve věku od 18 let s mentálním postižením, popřípadě v kombinaci s tělesným a smyslovým postižením. Služba není určena lidem, kteří potřebují nepřetržitou lékařskou péči. Dle informací sociální pracovnice chráněného bydlení, využívá službu v současnosti celkem 27 obyvatel. Z toho 15 obyvatel ve věku 27-40 let a 12 obyvatel ve věku 41 - 60 let. Službu v chráněném bydlení v současnosti využívá 13 žen a 14 mužů. V současnosti v chráněném

¹³ Zdroj dat: ČSÚ (http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm)

¹⁴ Zdroj dat: Úřad práce ČR, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

bydlení žijí obyvatelé s mentálním postižením, z toho jeden obyvatel je odkázán na invalidní vozík.

Dva obyvatelé chráněného bydlení si obstarávají své potřeby mimo službu zcela samostatně. Zbylí obyvatelé potřebují doprovod pracovníků. 7 obyvatel využívá zcela samostatně dopravních prostředků. 9 obyvatel chráněného bydlení potřebuje asistenci při dopravě veřejnými prostředky po Havířově. Mimo Havířov potřebuje asistenci při dopravě veřejnými prostředky 11 obyvatel.

Nikdo z obyvatelů chráněného bydlení si v současné době nedoplňuje vzdělání, všichni využívají návazné ambulantní služby. Jedenáct obyvatel chráněného bydlení je zaměstnáno na chráněném pracovním trhu.

INFORMACE K VYBAVENOSTI SLUŽBAMI V OKOLÍ CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

V rámci zjišťování informací k vybavenosti veřejnými službami v okolí Chráněného bydlení SANTÉ - centrum ambulantních a pobytových sociálních služeb v Havířově byla provedena anketa a byly použity metody uvedené v kapitole 2.1.

Ankety se zúčastnilo celkem třináct žen a sedm mužů, přičemž dotázány byly ženy ve věku 19-26 let (2), od 27-40 let (6), ve věku 41 – 60 let (4), jedna žena starší 61 let. Dotázání muži byli ve věku od 0-18 let (1), od 19-26 let (1), od 27-40 let (1), od 41 – 60 let (4).

S ohledem na rozsáhlost zjištěných informací uvádíme nejdůležitější zjištění. Detailní výstupy jsou uvedeny v příloze č. 4.

Výstupy

- **Dostupnost veřejných služeb**

Vzhledem k umístění služby blízko centra města, v běžné zástavbě, můžeme konstatovat, že šíře a dostupnost nabídky veřejných služeb je zcela odpovídající potřebám obyvatel CHB. Dostupnost veřejných služeb jsme hodnotili také s ohledem na fakt, že v CHB aktuálně bydlí jeden člověk na vozíku. Zcela samostatně využívá tyto služby 17 obyvatel z celkového počtu 27 osob, ostatní jsou odkázáni na doprovod pracovníka, což individuální využívání veřejných služeb značně limituje.

- **Pracovní příležitosti**

Na webových stránkách Úřadu práce v Havířově je možné vyhledávat volná pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením, slabozraké či nevidomé osoby a také pro osoby vyžadující

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

bezbariérový přístup¹⁵. Pro osoby se zdravotním postižením je k dispozici celkem osm nabídek práce k 24. 3. 2015. Pro nevidomé vede Úřad práce pět pracovník nabídek k témuž datu.¹⁶

Obyvatelé chráněného bydlení popsali svůj běžný pracovní týden tak, že každý pracovní den dopoledne se chodí „učit pracovat“ do dílny (denní stacionář). Z „dílny“ odcházejí v 11:00 hodin a nastupují do svého placeného zaměstnání v Agentuře Gobi¹⁷. Sociální pracovnice doplnila, že takto je zaměstnáno celkem deset obyvatel. Jedenáctý obyvatel pracuje na pozici údržbáře v jiné organizaci, registrované jako sociální služba.

- **Dopravní dostupnost**

V únoru 2015 byl otevřen nový areál autobusového nádraží v Havířově. Celý tento prostor je bezbariérově přístupný a osvětlený včetně zastávkových označků. Vlaková stanice je vybavena mobilní zvedací plošinou k nakládání a vykládání cestujících na vozíku do a z vozu, k dispozici občané mají také bezbariérové WC. Městská hromadná doprava nabízí dostatek spojů s bezbariérově přístupným vozidlem.

Sociální pracovnice uvedla, že pro delší cesty využívají služeb vlakového dopravce Regiojet, jeho vlaky však nejsou bezbariérové a ani vhodné pro cestující na vozíku. V propagačních materiálech firmy je však uvedeno, že jsou připraveni pomoci osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Při nástupu a výstupu využívají mobilní plošiny.¹⁸

- **Dostupnost návazných sociálních služeb**

Z dostupných zdrojů bylo zjištěno, že ve sledované oblasti zcela chybí návazné ambulantní služby, kde by mohli lidé se zdravotním postižením získat základní pracovní dovednosti a návyky (sociálně terapeutická dílny, sociální rehabilitace). Nejbližší poskytovatel služby sociální rehabilitace sídlí v 17 km vzdáleném Frýdku Místku, sociálně terapeutická dílna se nachází v 15 km vzdáleném Českém Těšíně a 17 km v Karviné. Kromě toho, že jsou pro lidi z finančních důvodů a případné potřeby doprovodu složitě dojezdné, mají v současné době také zcela zaplněnou kapacitu. Deset obyvatel CHB využívá placenou službu denního stacionáře téhož poskytovatele.

¹⁵ Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/>

¹⁶ Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/>

¹⁷ Zdroj: <http://www.agenturagobi.cz/>

¹⁸ Zdroj: http://www.regiojet.cz/opencms/export/sites/regiojet.cz/praha-kosice/sluzby/RJ_pruvodce.pdf

- **Informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb v Havířově**

Město Havířov má zpracován Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit statutárního města Havířova na období 2014 – 2017. V tomto dokumentu je zmíněno chráněné bydlení v Cíli 1, 3 4: Cíl 1, Opatření 1.4 – opatření zaměřeno na podporu stávajícího chráněného bydlení s kapacitou 28 osob. Cíl 3, Opatření 3.3 – opatření zaměřeno na podporu vzniku nového chráněného bydlení pro 12 osob s potřebnou investicí 30 mil. Kč. Cíl 3, Opatření 3.2 – opatření obsahuje potřebu vzniku nové sociální služby podpora samostatného bydlení s kapacitou 15 osob (roční náklady na službu 2 mil. Kč).

Positivně lze hodnotit fakt, že Cíl 4 je zaměřen na podporu aktivit vedoucích k odstraňování bariér.

NÁVRHOVÁ ČÁST

V chráněném bydlení aktuálně využívá služby 27 dospělých lidí s mentálním postižením, z toho jeden obyvatel je odkázán na invalidní vozík. Pouze 2 obyvatelé si, dle sdělení pracovníků, obstarávají své potřeby mimo bydlení zcela samostatně. Všichni obyvatelé jsou v aktivním věku, zastoupení mužů a žen je rovnoměrné. 7 obyvatel využívá zcela samostatně dopravních prostředků. Jedenáct obyvatel chráněného bydlení je zaměstnáno na chráněném pracovním trhu. Nikdo z obyvatel chráněného bydlení si v současné době nedoplňuje vzdělání, všichni uživatelé využívají návazné ambulantní služby.

Zjištěné příklady dobré praxe

Vzhledem k umístění služby blízko centra města, v běžné zástavbě, můžeme konstatovat, že šíře a dostupnost nabídky veřejných služeb je zcela odpovídající potřebám obyvatel CHB. Příležitosti, které jim vybavenost okolí veřejnými službami skýtá, jsou limitovány možností individuální podpory těch obyvatel CHB, kteří potřebují ve využívání veřejných služeb asistenci. Při šetření v místě bylo zjištěno, že většina služeb v okolí CHB je dostupná i pro lidi upoutané na vozík.

Ze šetření bylo zjištěno, že vlastník průkazu ZTP má slevu 50% na vstupném na různé kulturní a sportovní akce.

11 obyvatel sledovaného CHB má příležitost pracovat na chráněném trhu práce.

Sledované příležitosti pro změnu

Z obsahu komunitního plánu a také z Registru poskytovatelů sociálních služeb vyplývá, že v Havířově zcela chybí služba sociálně terapeutických dílen, které by navazovaly na službu

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

chráněného bydlení. Vznik této služby není v aktuálně platném dokumentu naplánován. Obyvatelé CHB navštěvují denní stacionář stejného poskytovatele (placená ambulantní služba), což jejich finanční situaci komplikuje.

Není zajištěna služba podpora samostatného bydlení. S možností v budoucnu nabízet tuto službu pracuje komunitní plán rozvoje sociálních služeb ve městě (kapacita 20 osob).

Chráněné bydlení je v blízkosti hlavní třídy, v určitých částech dne je zde frekventovaný provoz. Ze šetření v místě i ze sdělení obyvatel CHB bylo zjištěno, že přestože jsou přechody opatřeny semaforem, je velmi složité přejít na „zelenou“ ve vymezeném čase.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

4.5 Chráněné bydlení Thomayerova

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Adresa:

Thomayerova 1338/11
700 30 Ostrava3 - Vítkovice

Číslo registrace:

6234750

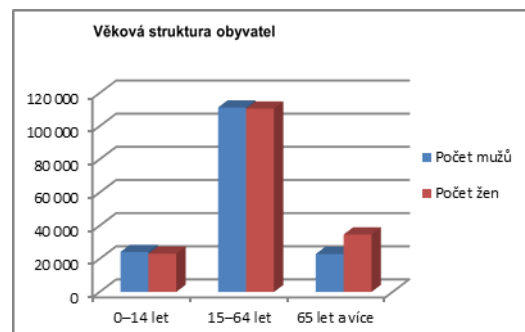
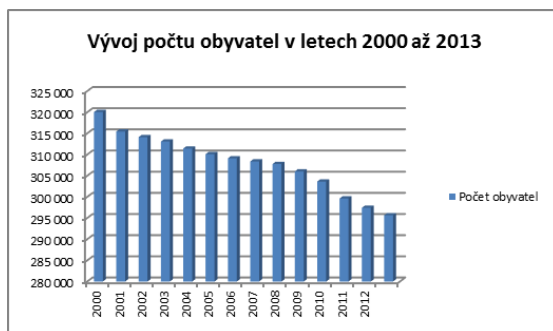

32

VYBRANÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE O OBYVATELÍCH OSTRAVY A CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ THOMAYEROVA

Ostrava a její obyvatelé

Ostrava je statutární a krajské město na rozhraní Slezska a Moravy, poblíž hranice s Polskem. Ostrava je počtem obyvatel a rozlohou třetí největší město v České republice, druhé největší město na Moravě a největší město v českém Slezsku.

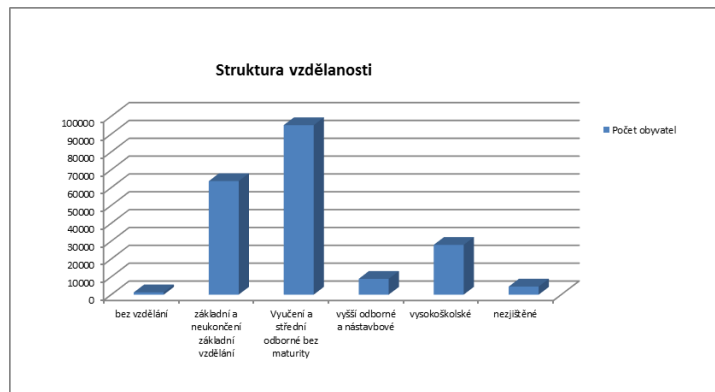
JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

V Ostravě žije většinový podíl obyvatel v produktivním věku. Poměr žen a mužů zde žijících je vyvážený. Největší podíl občanů má základní vzdělání či jsou vyučeni¹⁹.

Nezaměstnanost v prosinci 2014 ²⁰			
	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Obyvatelstvo 15- 64 let	Volná pracovní místa
Ostrava-město	24 589	218 873	2 296

Chráněné bydlení a jeho obyvatelé

Služba chráněného bydlení je poskytována v rodinné vile s přilehlou zahradou a to celoročně nepřetržitě. Zařízené je bezbariérové, klienti používající vozík mají k dispozici výtah. Byty klientů jsou jednolůžkové s vlastním sociálním zařízením. Společně užívají kuchyň, obývací pokoj i ostatní prostory. Dle registru sociálních služeb je kapacita chráněného bydlení 9 osob, z nichž maximálně 2 používají invalidní vozík. Služba je určena dospělým lidem s lehkým a středně těžkým mentálním postižením

¹⁹ Zdroj dat: ČSÚ

(http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabparam.jsp?voa=tabulka&cislotab=DEM0040PU_OK&&kapitola_id=19)

²⁰ Zdroj dat: Úřad práce ČR, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska (<https://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/uzem>)

JINAK, o. p. s.

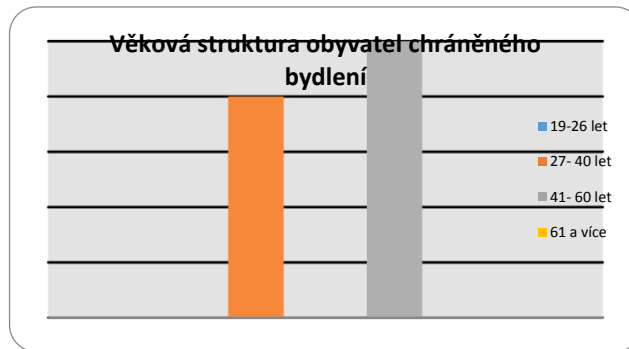
Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Dle informací sociální pracovnice chráněného bydlení, využívá službu v současnosti celkem 9 obyvatel. Z toho 5 obyvatel ve věku 27 - 40 let a 4 obyvatelé ve věku 41 - 60 let. Službu v chráněném bydlení v současnosti využívá 5 mužů a 4 ženy, jedná se o osoby s mentálním postižením. Žádný z obyvatel si v současnosti nedoplňuje vzdělání, šest obyvatel využívá sociálně terapeutickou dílnu. Zcela samostatně nakupuje 7 obyvatel CHB, 2 potřebují doprovod, jeden obyvatel se pohybuje na vozíku. Tři obyvatelé chráněného bydlení jsou zaměstnání na chráněném pracovním trhu.

INFORMACE K VYBAVENOSTI VEŘEJNÝMI SLUŽBAMI V OKOLÍ CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

V rámci zjišťování informací k vybavenosti veřejnými službami v okolí Chráněného bydlení Thomayerova byla provedena anketa a byly použity metody uvedené v kapitole 2.1.

Ankety se zúčastnilo celkem dvanáct žen a osm mužů, přičemž nejvíce žen bylo ve věku od 41 – 60 let (9), dále pak ve věku 27-40 let (3), a muži ve věku od 19-26 let (3), od 41 – 60 let (4), 27 – 40 let (1) a jeden muž nad 61 let.

S ohledem na rozsáhlost zjištěných informací uvádíme nejdůležitější zjištění. Detailní výstupy jsou uvedeny v příloze č. 5.

Výstupy

- **Dostupnost veřejných služeb**

Při popisu veřejných služeb vycházíme z volně dostupných informací o Ostravě a jejím okolí do vzdálenosti 20 km (sledovali jsme vždy první dostupnou službu, viz příloha č. 5). Zjištěné informace jsme doplnili o výstupy z ankety, z rozhovorů s obyvateli chráněného bydlení a v neposlední řadě také z rozhovorů s pracovníky chráněného bydlení. Ze všech dostupných zdrojů bylo zjištěno, že veřejné služby jsou pro obyvatele vybraného chráněného bydlení

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

dostupné po všech stránkách. Sami obyvatelé vyjádřili svou spokojenost, tu popsali v rámci anketního šetření také dotazování občané.

- **Pracovní příležitosti**

Na webových stránkách úřadu práce v Ostravě je možné vyhledávat volná pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením, slabozraké či nevidomé osoby a také pro osoby vyžadující bezbariérový přístup²¹. Pro osoby se zdravotním postižením je k 19. 3. 2015 dispozici celkem dvanáct nabídek práce. Dle informací Moravskoslezského kraje²² působí přímo v Ostravě-Vítkovicích dvě chráněné dílny.

Bylo zjištěno, že jedna obyvatelka se v současnosti uchází o pracovní pozici v chráněné dílně Charita sv. Alexandra²³. Tři obyvatelé chráněného bydlení jsou zaměstnáni na chráněném pracovním trhu, a to v sociální službě Domov Beruška, který provozuje Čtyřlístek - centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, příspěvková organizace.

V blízkosti CHB není dostatečná kapacita služby sociální rehabilitace, která by se věnovala v přípravě na práci cíleně lidem s mentálním a vícenásobným postižením (cílová skupina sledovaného CHB). Obyvatelé popsali, že využívají sociálně terapeutické dílny v okolí chráněného bydlení. Práce v dílnách je již nebaví a rádi by si našli práci „za peníze“.

- **Dopravní dostupnost**

K zajištění veřejné dopravy v dané lokalitě se vyjadřovali pozitivně jak obyvatelé chráněného bydlení, tak i občané osloveni anketou. Pracovnice chráněného bydlení uvedla, že v Ostravě jezdí dostatečný počet bezbariérových vozů, bohužel větší část tramvajových zastávek má ostrůvek. Jeden z obyvatel, který je upoután na invalidní vozík, musí své cesty plánovat s ohledem na tento fakt. V okolí chráněného bydlení je jen jedna bezbariérová tramvajová zastávka, a to ve vzdálenosti 830 metrů.

- **Dostupnost návazných sociálních služeb**

Z přílohy č. 5 vyplývá, že zajištění návazných sociálních služeb na službu chráněného bydlení je ve sledované oblasti dostatečné s výjimkou výše popsaných služeb, které se zaměřují na přípravu na práci. Obyvatelé CHB, kteří aktuálně nepracují na chráněném trhu práce

²¹ Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/>

²² Zdroj: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/prehled-chranenych-dilen-v-moravskoslezskem-kraji-10250/>

²³ Zdroj: <http://charita-sv-alexandra.cz/chranene-dilny/>

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

(na otevřeném trhu práce nepracuje žádný z obyvatel CHB) v rozhovorech uvedli, že by si rádi našli placené zaměstnání.

- **Informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb v Ostravě**

Město Ostrava plánuje sociální služby metodou komunitního plánování již více než 10 let. Aktuální komunitní plán **4. Komunitní plán sociálních služeb a souvisejících aktivit ve městě Ostrava na období 2015 – 2018** je v pořadí již 4. plánem a má platnost po následující 3 roky. Problematiku osob s postižením řeší pracovní skupina s názvem Podpora občanů s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením. Aktuální komunitní plán počítá v Cíli 1 s rozšířením chráněného bydlení komunitního typu a také s rozšířením kapacit podporovaného bydlení, a to zejména v návaznosti na proces transformace organizace Čtyřlístek – centrum pro osoby se zdravotním postižením Ostrava, p. o. Cíl 2 obsahuje také Opatření 2.2, které řeší vznik návazných terénních a ambulantních služeb (např. podporu samostatného bydlení, stacionáře a terapeutické dílny). Pozitivně lze hodnotit také Opatření 5.3, které je zaměřeno na bezbariérovost.

NÁVRHOVÁ ČÁST

Zjištěné příklady dobré praxe

Umístění chráněného bydlení nabízí obyvatelům sledovaného chráněného bydlení dostatek příležitostí zapojit se s potřebnou podporou do běžného života místní komunity.

Příkladem dobré praxe ostravského komunitního plánu je úsilí o komplexnost řešení situace lidí s postižením, kdy je v Cíli 5 řešena potřeba vzniku ucelené koncepce sociálního bydlení a v Cíli 6 je řešeno pracovní uplatnění osob s postižením mimo sociální služby, tedy na otevřeném i chráněném trhu práce. Pozitivně lze hodnotit také Opatření 5.3, které je zaměřeno na bezbariérovost.

Obyvatelé CHB mají příležitost pracovat na chráněných pracovních místech v jiné službě stejného zřizovatele.

Sledované příležitosti pro změnu

Trávit volný čas podle svých představ, je pro život dospělého člověka stejně významné a naplňující jako pracovat nebo se starat o své osobní záležitosti a o domácnost. Vzhledem k tomu, že vybavenost sledovaného okolí nebrání přirozenému zapojení lidí se zdravotním postižením do běžného života, je to pouze otázka vhodně zvolené individuální podpory každého z obyvatel.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

4.6 Chráněné bydlení Slunečný domov

ZÁKLADNÍ INFORMACE

Adresa:

Pržno 239

739 11 Frýdland nad Ostravicí

Číslo registrace:

9490817

VYBRANÉ DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE O OBYVATELÍCH MĚSTA ALBRECHTIC A ZÁKLADNÍ ÚDAJE O OBYVATELÍCH CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ POD HŮRKOU

Obec Pržno a jeho obyvatelé

Obec **Pržno** se nachází v okrese Frýdek-Místek, kraj Moravskoslezský. Ke dni 1. 1. 2013 zde žilo 1045 obyvatel. Ve vzdálenosti 3 km jižně leží město Frýdland nad Ostravicí, 8 km severně město Frýdek-Místek, 14 km jihozápadně město Frenštát pod Radhoštěm a 16 km západně město Kopřivnice.

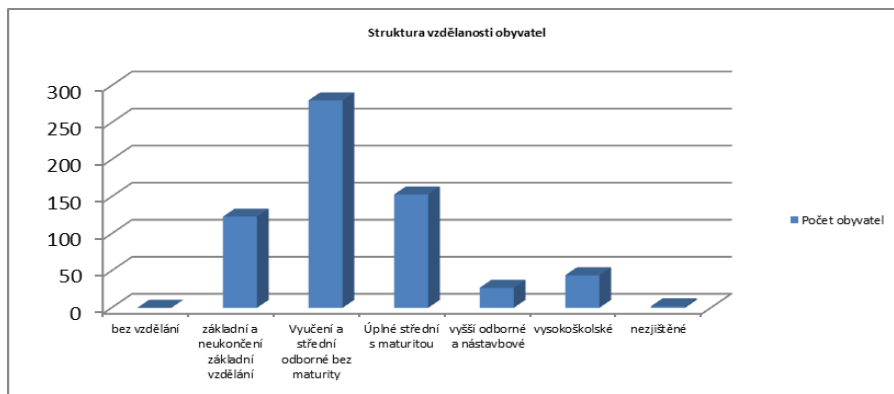
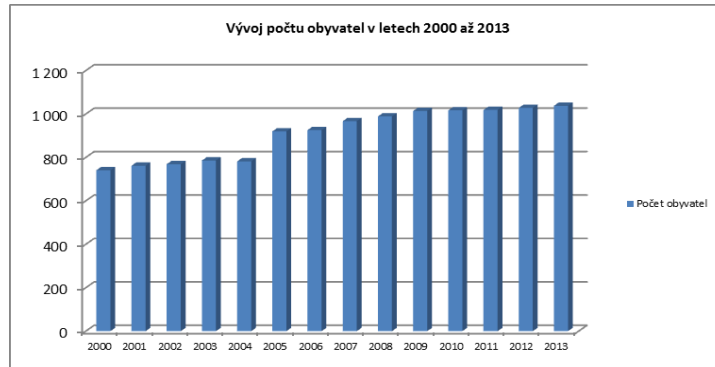
JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Z uvedených dat je zřejmé, že město pocituje v posledních deseti letech pravidelný přírůstek obyvatel. V obci žije většinový podíl obyvatel se středním odborným vzděláním bez maturity²⁴.

Nezaměstnanost v prosinci 2014 ²⁵				
	Dosažitelní uchazeči 15-64 let	Obyvatelstvo 15- 64 let	Podíl nezaměstnaných uchazečů	Volná pracovní místa
Pržno	46	767	6,00%	5

Chráněné bydlení a jeho obyvatelé

Chráněné bydlení s kapacitou 25 osob je poskytováno na dvou místech, a to v Pržně (16 osob) a ve Frýdku Místku (6 osob). Chráněné bydlení v Pržně je provozováno ve čtyřech domech rodinného typu, kdy domy jsou označeny: A1, A2, A4 a v budoucí domek SO-02.

²⁴ Zdroj dat: ČSÚ (http://www.czso.cz/cz/obce_d/index.htm)

²⁵ Zdroj dat: Úřad práce ČR, Statistiky nezaměstnanosti z územního hlediska

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

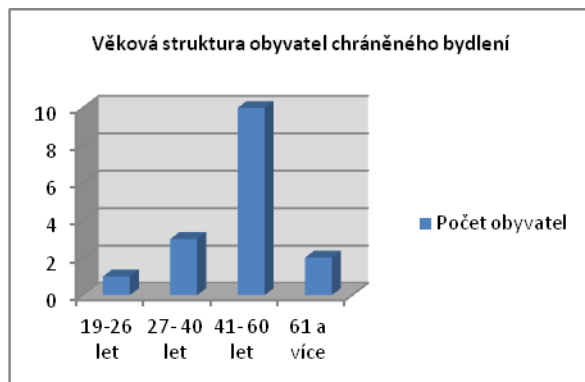
IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Bydlení A1 - chráněné bydlení s běžnou a vysokou mírou podpory, kapacita bydlení je určeno pro 4 osoby. Domek je rozdělen na dvě části, přičemž každá bytová jednotka má svůj vlastní vchod - jedna část pro 2 uživatele s běžnou mírou podpory, druhá část pro 2 uživatele s vysokou mírou podpory s mentálním postižením v kombinaci s poruchami autistického spektra a poruchami chování. Část domku pro osoby s autismem je oplocen.

Bydlení A2, A4 – zde se jedná o běžné chráněné bydlení, kapacita každého z domu je 6 osob. V přízemí každého z domů je společná kuchyň, obývací pokoj, sociální zařízení a jídelna. V patře domu jsou jednolůžkové a dvoulůžkové pokoje.

Bydlení SO-02 - Domek Pod Lipami je nyní neobydlený. Poskytovatel plánuje vytvořit chráněné bydlení s vysokou mírou podpory pro osoby s mentálním postižením v kombinaci s duálním postižením (tj. postižení zraku a sluchu, tzv. hluchoslepota). Tato služba vznikne rekonstrukcí stávající budovy. Plánovaná kapacita služby jsou 3 osoby.

Cílovou skupinou chráněného bydlení jsou muži a ženy ve věku od 19 do 64 let s mentálním postižením a chronickým duševním onemocněním. Dle informací sociální pracovnice chráněného bydlení, využívá službu v současnosti celkem **16 obyvatel**. Z toho 1 obyvatel ve věku 18- 26let, 3 obyvatelé ve věku 27- 40 let a 10 obyvatel ve věku 41- 60 let, a 2 obyvatelé starší 61 let.

Službu v chráněném bydlení v současnosti využívají **pouze muži**. Z počtu 16 obyvatel s mentálním postižením mají dva přidružený autismus, s čímž souvisí také omezení v komunikaci, orientaci apod. u těchto lidí je uplatňována alternativní způsob komunikace prostřednictvím fotoreálií, piktogramů apod. **Jeden z obyvatel využívá na delší trasy transportní vozík. V areálu, kde je poskytována služba chráněného bydlení, dále sídlí tyto služby:** Domovy pro osoby se zdravotním postižením (kapacita 101 osob), Domovy se zvláštním režimem (kapacita 26 osob), Sociálně terapeutické dílny (kapacita 50 osob).

V areálu organizace Náš svět v Pržně tedy v současné době **žije 143 osob se zdravotním postižením**, tj. cca **14 % obyvatel** obce Pržno.

INFORMACE K VYBAVENOSTI SLUŽBAMI V OKOLÍ CHRÁNĚNÉHO BYDLENÍ

V rámci zjišťování informací k vybavenosti veřejnými službami v okolí Chráněného bydlení Náš svět, byla provedena anketa a byly použity metody uvedené v kapitole 2.1.

Ankety se zúčastnilo celkem tři ženy a čtyři muži, přičemž nejvíce žen bylo ve věku od 41 – 60 let (2), dále pak ve věku 27-40 let (1). Dotázaní muži byli ve věku od 41 – 60 let (3) a jeden muž nad 61 let.

S ohledem na rozsáhlost zjištěných informací uvádíme nejdůležitější zjištění. Detailní výstupy jsou uvedeny v příloze č. 6.

Výstupy

- **Dostupnost veřejných služeb**

Vzhledem k umístění služby v samostatném uzavřeném areálu jsou příležitosti využívat veřejné služby obyvateli CHB značně ztíženy. V okruhu do 1 km je pouze obecní úřad, nejbližší stanice veřejné dopravy (železniční stanice) je ve vzdálenosti 1,4 km. Obyvatelé chráněného bydlení popsali, že na nákupy chodí nejčastěji do místních potravin Hruška. Všichni občané oslovení v rámci ankety považují ceny v obchodě s potravinami jako přiměřené. Z informací sociální pracovnice vyplývá, že devět z obyvatel chráněného bydlení nakupuje zcela samostatně, 5 z obyvatel potřebuje asistenci, kdy chodí nakupovat denně základní suroviny a jedenkrát týdně chodí na velký nákup. Dva obyvatelé s autismem potřebují neustálou asistenci druhé osoby.

Běžné veřejné služby jsou dostupné obyvatelům CHB ve 4,2 km vzdáleném Frýdlantu nad Ostravicí. Kromě větších supermarketů je zde možné navštívit prodejny elektro, obuvi atd. Obyvatelé chráněného bydlení popsali, že za nákupy moc často nevyrazí. Vše co potřebují, mají dle svých slov k dispozici v „areálu“. Za veřejnými službami musí obyvatelé CHB cestovat hromadnou dopravou, cena jízdenky do Frýdlantu je 15 Kč.

Obyvatelé chráněného bydlení sdělili, že s lékařskou péčí nemají žádný problém. Do bydlení za nimi dochází praktický lékař, psychiatr a kožní lékař. K dispozici zde mají také rehabilitaci a masáže. Jeden z obyvatelů popsali, že mimo své bydlení musí pouze k zubnímu lékaři, za kterým dojíždí do Frýdku-Místku. 14 % oslovených občanů postrádá zubní ordinaci přímo v místě. 43 % občanů využívá praktickou lékařku v Pržně.

Obyvatelé chráněného bydlení popsali, že svůj volný čas tráví především v areálu chráněného bydlení. Někteří z nich navštěvují kino ve Frýdku- Místku, kam je doprovází dobrovolník bydlení. Obyvatelé sdělili, že mají přímo v bydlení vše potřebné (hřiště, kulturní místnost a knihovnu). Mimo bydlení navštěvují místní hospůdku a při pěkném počasí jezdí na kolech. 1x ročně vyrazí na bowling ve Frýdku-Místku.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

- **Pracovní příležitosti**

Dle informací Moravskoslezského kraje²⁶ působí přímo v okrese Frýdek-Místek tři chráněné dílny. Na webových stránkách úřadu práce ve Frýdlantu nad Ostravicí je možné vyhledávat volná pracovní místa pro osoby se zdravotním postižením, slabozraké či nevidomé osoby a také pro osoby vyžadující bezbariérový přístup²⁷. Pro osoby se zdravotním postižením je zveřejněna jedna pracovní nabídka přímo v Pržně ke dni 5. 4. 2015. Obyvatelé CHB mají v současné době možnost pracovat v areálu poskytovatele. Dva obyvatelé jsou zaměstnaní na DPP na recepci v organizaci Náš svět, p. o. v Pržně, jeden obyvatel je zaměstnán na HPP ve stejné organizaci jako pracovník úklidu.

- **Dopravní dostupnost**

Obcí prochází železnice a je zde i železniční stanice²⁸. Přístup do budovy stanice není bezbariérový, taktéž bezbariérový přístup není na žádné nástupiště. V obci jsou čtyři autobusové zastávky, k dispozici je dostatek spojů s bezbariérově přístupným vozidlem. Dle informací dopravce však nejsou zastávky bezbariérové. Obyvatelé sdělili, že využívají vlakovou i autobusovou dopravu v místě, nejčastěji jezdí do Frýdlantu nad Ostravicí či do Frýdku- Místku autobusem.

- **Dostupnost návazných sociálních služeb**

Návazné sociální služby zaměstnávání a bydlení jsou dostupné ve vzdálenosti do 10 km od CHB (Frýdek Místek, Frýdlant nad Ostravicí), kde je možné využívat služby sociálně terapeutické dílny, sociální rehabilitace a podpory samostatného bydlení. Za službami je nezbytné cestovat veřejnou hromadnou dopravou. 10 obyvatel CHB potřebuje při cestování veřejnou hromadnou dopravou asistenci.

Obyvatelé sledovaného CHB popsali, že využívají službu sociálně terapeutických dílen, která sídlí přímo v areálu poskytovatele. Dva obyvatelé pravidelně navštěvují sociální rehabilitaci Slezské diakonie, RÚT ve Frýdku-Místku, dva obyvatelé jsou zapojeni do projektu Sebeobhájci ve Frýdku-Místku a tři obyvatelé spolupracují s Job koučem Slezské diakonie.

²⁶ Zdroj: <http://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/prehled-chranenych-dilen-v-moravskoslezskem-kraji-10250/>

²⁷ Zdroj: <https://portal.mpsv.cz/sz/obcane/vmjedno/>

²⁸ Zdroj: <http://www.cd.cz/cd-online/staniceinfo.php?nazev=33394>

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

- Informace o procesu komunitního plánování sociálních služeb ve Frýdku Místku

Chráněné bydlení Náš svět Pržno, p. o. – Slunečný domov se účastní procesu komunitního plánování ve městě Frýdek-Místek. Frýdek-Místek má aktuálně platný plán schválený na dobu pěti let, jedná se o **Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve městě Frýdek-Místek na období 2014-2018**. Komunitní plán počítá s podporou stávajících služeb, které již na území města fungují, jako je chráněné bydlení, podpora samostatného bydlení nebo sociálně-terapeutické dílny. **Opatření 3.1 je zaměřeno na odstraňování bariér a 3.2 na zaměstnávání osob s postižením.**

NÁVRHOVÁ ČÁST

Naše úvahy a návrhy určuje především fakt, kdo využívá službu chráněného bydlení. Jsou to převážně lidé v aktivním věku, pouze dva obyvatelé dosáhli věkové hranice 60 let. Vzhledem k tomu, že ve sledovaném chráněném bydlení bydlí lidé i s vyšší mírou potřeby podpory, je jejich příležitost využívat služby mimo bydlení limitována významnou potřebou podpory pracovníka. Dalším významným limitem je umístění chráněného bydlení v areálu, kde jsou poskytovány další pobytové služby celkem pro 143 osob.

Zjištěné příklady dobré praxe

Zařízení v současné době spolupracuje v rámci projektových aktivit s různými organizacemi, kdy cílem je zvýšit kompetence lidí s postižením a pracovníků, kteří jim poskytují podporu.

Sledované příležitosti pro změnu

Umístění služby chráněného bydlení v samostatném oploceném areálu izoluje obyvatele CHB a také k jejich malé motivaci využívat služby „mimo“ areál poskytovatele. Z rozhovorů s obyvateli i pracovníky vyplynulo, že z celkového počtu 16 obyvatel si 9 vyřizuje své běžné záležitosti (především drobné nákupy) mimo chráněné bydlení samostatně, 5 obyvatel potřebuje asistenci, 2 obyvatelé potřebují stálou asistenci při všech denních činnostech a 1 obyvatel používá na delší trasy transportní vozík.

Nejbližší dostupný obchod potravin je Hruška ve vzdálenosti 1,7 km. Aby obyvatelé CHB mohli využít další ze základních veřejných služeb (zastávka veřejné dopravy, pošta, obecní úřad) musí vždy překonat tuto vzdálenost. Běžné veřejné služby jsou dostupné obyvatelům CHB ve 4,2 km

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

vzdáleném Frýdlantu nad Ostravicí. Obyvatelé chráněného bydlení popsali, že za nákupy moc často nevyrážejí. Vše co potřebují, mají dle svých slov k dispozici v „areálu“. V areálu poskytovatele jsou poskytované služby, které by měli obyvatelé chráněného bydlení využívat v běžné komunitě (lékaři, rehabilitace, volnočasové aktivity).

Základní limitující faktory, které určují zapojení obyvatel pobytových služeb do běžného života

- Uzavřený oplocený areál, který obývá 143 lidí s postižením (cca 14 % obyvatel obce), kteří bydlí v domech označených čísly.
- Veřejné služby jsou zajištěny přímo v areálu zařízení.
- Veřejná doprava je vzdálená 1,7 km od zařízení.

Náměty na změnu

- Snížit koncentraci lidí s postižením na jednom místě, volné budovy prodat k běžnému bydlení.
- Navázání kontaktu s místními obyvateli obce tak, aby lidé mohli trávit svůj čas mimo zařízení a také pracovat v obci, nejen v zařízení.
- Cíleně spolupracovat s dobrovolníky, aby se lidi dostali „ven“ i v případě, že potřebují při pohybu a orientaci asistentci.
- Uvědoměle a systematicky pracovat s rizikem a osamostatňovat obyvatele v samostatném pohybu a zvyšovat jejich orientaci v okolí tak, aby mohli areál opouštět i bez doprovodu pracovníka.
- Formou komunitních projektů podpořit obyvatele obce tak, aby respektovali práva lidí s postižením žít běžný život.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

5. Závěrem - faktory ovlivňující zapojení lidí se zdravotním postižením do místní komunity (společná zjištění)

Příležitosti komunit

- **Velký počet lidí s postižením bydlících na jednom „místě“, v jedné obci.** Komunita se potýká s něčím, co nezná, co není normální, na co není připravená a co neumí přijmout (Město Albrechtice, Pržno).
- **Je nesnadné překonat stereotypy ve vztahu k lidem s postižením v lokalitách, kde byl dlouhá léta ústav sociální péče.** Zakořeněné vnímání lidí s postižením obyvateli, nálepka, kterou mají, znesnadňuje přijímat lidi s postižením jako občany, členy komunity se všemi jejich právy a povinnostmi (Město Albrechtice).
- Z analýzy vyplynulo, že pro **využívání veřejných služeb je příhodnější, když jsou místně dostupné.** Vzdálenost je překážkou (Nový Jičín, Vlaštovičky, Pržno) a to nejen z důvodu finančního, ale především snižuje motivaci lidí služby využívat.
- **Dostupnost návazných sociálních služeb** – sociální služby, které umožní lidem se zdravotním postižením využívat všechny nabídky, které komunita nabízí – služby zaměstnávání, návazné služby bydlení (STD, SR, PSB).
- **Možnost pro člověka se zdravotním postižením pracovat, jako jeden z hlavních předpokladů zapojit se v aktivním věku do běžného života.** Nejedná se pouze o to, být účastníkem pracovního procesu, mít roli zaměstnance a vydělávat peníze, ale mít finanční prostředky nabídku komunity (kino, bazén, sportovní akce) využívat.

44

Podpora ve využívání příležitostí

A. Formální podpora realizovaná prostřednictvím pracovníků sociálních služeb

- a. Pracovníci mají dostatečnou odbornost a využívání dostupných zdrojů je pro ně „normální“, umějí pracovat s běžným rizikem. Pracovníci si uvědomují, že využívání běžných zdrojů je nedílnou součástí základních činností poskytovaných služeb (kontakt se společenským prostředím)
- b. Odpovídající počet pracovníků v přímé práci, tak aby podpora využívání veřejných zdrojů byla reálná a individuální.

B. Neformální podpora lidí se zdravotním postižením v komunitě, která je realizovaná prostřednictvím:

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

- a. rodiny, přátel, partnerů
- b. sousedů, občanů komunity
- c. dobrovolníky

Nezbytné je systémové ovlivňování formální i neformální podpory prostřednictvím aktivního zapojení se do procesu komunitního plánování.

JINAK, o. p. s.

Sídlo: Brantice č. 220, BRANTICE

Web: www.jinakops.cz

IČ: 01606085

Číslo účtu: 2100431966/2010

Seznam příloh

- Příloha č. 1 Výstupy z analýzy CHB Pod Hůrkou
- Příloha č. 2 Výstupy z analýzy CHB Vlaštovičky
- Příloha č. 3 Výstupy z analýzy CHB Archa Nový Jičín
- Příloha č. 4 Výstupy z analýzy CHB Santé
- Příloha č. 5 Výstupy z analýzy CHB Thomayerova
- Příloha č. 6 Výstupy z analýzy CHB Slunečný domov